

Huszágh Endre felszólalása

Én a többség és a kisebbség viszonyáról szeretnék szólni néhány mondatot. Engedjék, meg, hogy ezzel kapcsolatban néhány mondatot mondjak magamról is.

Becsén nőttem fel vegyes környezetben. Az elemi iskolát és a gimnázium alsó osztályát magyar nyelven végeztem, az első nyolc évet, a főgimnáziumot és az egyetemet, valamint a magiszteri diplomámat szerb nyelven szereztem meg.

Alkalmam volt, mint becsei lakosnak, gyermekkorom óta egészen a mai napig, mind a két nemzet képviselőivel kapcsolatban lenni. Rengeteg pozitív és negatív benyomást szereztem.

Az idősebbek tudják, hogy a negyvenes, ötvenes, hatvanas évek milyenek voltak a magyarság számára, egy olyan fiatal számára, akinek iskolába kellett járnia, előbb magyar, aztán szerb nyelven. Mennyi sérelmet és megaláztatást kellett egy kisebbségi csoport tagjának elviselnie.

Ha valamennyire változott is a helyzet, ezek a körülmények gyakorlatilag mind a mai napig megmaradtak. (A biográfiámhoz talán az is hozzátartozik, hogy három magyar pártnak is tagja voltam. Kettőből kizártak, egyet én hagytam ott)

Régen foglalkoztat a kérdés, hogy hát igen, nagy igazságtalanságok történnek a kisebbségekkel kapcsolatban, de lehet e ez ellen tenni valamit? Persze, nagyon sokat vártam politikai területen, hogy majd jelentős változások lesznek. Öt-hat évvel ezelőtt alakítottam Becsén egy civil szervezetet, két nyelven: Demokratski Forum, Demokrata Forum, amely megpróbált különféle előadásokat, összejöveteleket szervezni olyan kényes témákról, mint a szerb-magyar kapcsolatok, amit közös gyülekezet hallgatott végig. Sokat dolgoztunk ezen a téren, sok mindent megtartottunk. El kell viszont mondanom azt is, hogy a háború után ez a kezdeményezés, a szervezet érdeklődés hiányában lassan megszűnik.

Visszatérve az alaptémára, úgy gondolom, fontos kérdés, hogy a kisebbség, akár a magyar, akár más kisebbség, hogyan viszonyuljon a többséghez, milyen hozzáállást tanúsítson. A probléma megoldása elsősorban a többségre tartozik, az köteles megoldani a dolgokat, de úgy gondolom, hogy a kisebbségnek is egy nagyon fontos kérdése ez.

Azt hiszem, különféle felmérésekről olvashattuk is a sajtóban, hogy a szerb nemzetnek a kisebbségek közül a magyarról van a legjobb véleménye. Minden népcsoport alacsonyabb szinten van, mint a „mennyei nép”, de talán a magyar valamivel jobb a többinél. Tehát bizonyos szimpátiát is lehet néha a többség tagjaitól hallani, látni. Ennek ellenére ebben a társadalomban még sokáig fönn fog állni az, hogy van alacsonyabb nivójú és van magasabb szintű nép, a „mennyei nép”, amely most hatalmas csapást kapott.

Tudnunk kell azt, és tudjuk is ezt mindannyian, hogy a szerb népnek keresztül kell menni egy metamorfózison, ami hosszú ideig fog tartani. A szerbek legnagyobb része még mindig Miloševićet, Koštunicát tartja követendő példának. Tehát óriási változáson kell, hogy keresztül menjenek, mert csak a változások után lehet bejutni Európába. Ez nagyon keserű példa lesz.

A másik oldalról, hála Istennek, itt vagyunk mi magyarok, akik pozitív változáson mehetünk át, olyan értelemben, hogy az anyaországot gyarapodni látjuk, s valószínű az elsők között fog bejutni az Európai Unióba. Ennek a két népcsoportnak az ellentétes irányú fejlődés ellenére a következő tíz évben valahol meg kell találnia az együttműködést...

Rengeteg problémáról, rengeteg feladatról beszélünk, amelyeket nekünk kisebbségieknek meg kell, hogy oldjunk. Szó volt az előbb az oktatásról, ami az alapvető feladatok egyike. Véleményem szerint is a legelső feladatunk az volna, hogy kidolgozzunk, realizáljunk egy olyan oktatási stratégiát az itteni magyarság részére, amelyre már van anyag, négy-öt éve el lett ké-

szítve, sajnos elsikkadt egy magyar politikai szervezetben. Ezt fel kellene, fel lehetne használnunk, hogy magyar szellemű oktatás legyen a Vajdaságban a magyar diákok számára.

Még egy témáról szeretnék még néhány szót mondani. Szerintem a legfájóbb és legnagyobb gondunk az apátia, az elkeseredés, a letargia, ami nem tudom hány éve, lehet hogy 80 éve sújtja ezt a magyarságot, meg talán más kisebbségeket is. Ennek egyik oka a kisebbségi sors maga, a másik a kisebbségre gyakorolt nyomás a többség részéről. Ennek a célja az, hogy perfid vagy kevésbé perfid módszerekkel bizonytalanná tegye a kisebbségeket, minél nagyobb mértékben elvegye az önbizalmukat.

Vannak pozitív fejlemények is. A státustörvény olyan történelmi lépés, amely alapját képezheti annak, hogy a kisebbségben élők, a Kárpát-medencei magyarság a magyar nemzethez tartozónak érezhesse magát.

Gyakran hallunk olyan véleményeket, hogy nem az a fontos, hogy a gyerekem kap 20 ezer forintot, ennyit vagy annyit, hanem az, hogy a zsebemben van az igazolvány, ami azt igazolja, hogy a magyar nemzethez tartozom. Nem szabad ennek a fontosságát lebecsülnünk.

Ha a magyarság tovább fog gyarapodni, elsősorban az anyaország, azon az úton, amelyen elindult, ha föl tudja karolni a kisebbségben élő magyarságot, ez hozzájárulhat ahhoz, hogy a kisebbségben élő magyarság megmaradjon magyarnak.